

ΑΘΗΝΑ:

Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου
106 81 Αθήνα
τηλ.: 210 38 98 000
fax: 210 38 98 079
e-mail: kethi@kethi.gr

Έδρα: Μουσαίου 2, Πλάκα
105 55 Αθήνα

ΒΟΛΟΣ:

Αναλήψεως 170, 382 21 Βόλος
τηλ.: 24210 78 218-9
fax: 24210 78 219
e-mail: info@volos.kethi.gr

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:

Συγγρού 30, 546 30 Θεσσαλονίκη
τηλ.: 2310 517 959, 523 511
fax: 2310 524 071
e-mail: info@thes.kethi.gr

ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Θησέως 18Α, 71 201 Ηράκλειο Κρήτης
τηλ.: 2810 341 387, 333 202
fax: 2810 343 778
e-mail: info@iraklio.kethi.gr

ΚΑΛΑΜΑΤΑ:

Ψάλτη 1, 241 00 Καλαμάτα
τηλ.: 27210 99380
fax: 27210 88382
e-mail: info_syy@kalamata.kethi.gr

ΚΟΜΟΤΗΝΗ:

Στίλπωνος Κυριακίδη 15
691 00 Κομοτηνή
τηλ.: 25310 84589
fax: 25310 84589
e-mail: syy_komotini@otenet.gr

ΠΑΤΡΑ:

Κανακάρη 101Β, 262 21 Πάτρα
τηλ.: 2610 620 059
fax: 2610 620 803
e-mail: info@patra.kethi.gr

ΠΡΕΒΕΖΑ:

Λόρδου Βύρωνα 5, 481 00 Πρέβεζα
τηλ.: 26820 89217
fax: 26820 89214
e-mail: syy@preveza.kethi.gr

web site: www.kethi.gr

Ο συνοπτικός αυτός Οδηγός βασίζεται στο: Λαμπρόπουλος, Π. (2008), Οδηγός για Συμβούλους Επιχειρηματικότητας: Επιχειρηματικό Σχέδιο για την ίδρυση και ανάπτυξη επιχείρησης & Οργάνωση και ανάπτυξη γυναικείων συνεταιρισμών, ΚΕΘΙ, και απευθύνεται σε γυναίκες που επιθυμούν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση ή να ιδρύσουν ένα Συνεταιρισμό.

Επιλογή και επιμέλεια κειμένων: Ναυσικά Μοσχοβάκου

Συντονισμός έκδοσης: Γεωργία Κορέλλα

Διορθώσεις: Ματίνα Παπαγιαννοπούλου

Σχεδιασμός - Παραγωγή: Β. & Ε. Μπαμπάης ΕΠΕ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του εντύπου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας

Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 106 81 Αθήνα
Τηλ.: 210 3898000, fax: 210 3898079
E-mail: kethi@kethi.gr
www.kethi.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΟΥΜΑΝΗ

Η επιχειρηματικότητα των γυναικών και η συμμετοχή τους στην τοπική ανάπτυξη είναι δύναμη, είναι πρόοδος. Είναι, άλλωστε, μια δημιουργική μορφή απασχόλησης με σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη της οικονομίας και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ο θεσμός των γυναικείων συνεταιρισμών αποτελεί ένα λαμπρό παράδειγμα που πιστοποιεί στην πράξη τις ιδιαίτερες ικανότητες των γυναικών στην επιχειρηματική δράση.

Για τις ίδιες τις γυναίκες που μετέχουν στους συνεταιρισμούς, το εγχείρημα σηματοδοτεί την οικονομική και κοινωνική τους αυτοδυναμία, καθώς και την συμβολή τους στην ανάπτυξη της περιοχής τους.

Με τη δράση τους στην αγροτική, βιοτεχνική, οικοτεχνική παραγωγή οι γυναικείοι συνεταιρισμοί, έθεσαν σε κίνηση τις τοπικές πηγές πλούτου. Έγιναν φορείς ενός υψηλότερου πολιτισμού που προάγει την ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον. Διατήρησαν την λαϊκή παράδοση, αξιοποίησαν την πολιτιστική κληρονομιά, ενώ καθοριστική υπήρξε η συμβολή τους στην συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Οι πολιτικές ισότητας για την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας μας λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τις ιδιαίτερες ικανότητες των γυναικών για συνεισφορά στην κοινωνική και οικονομική ευημερία του τόπου.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας στηρίζει την γυναικεία επιχειρηματικότητα και παραμένει αρωγός στην ενίσχυση των γυναικείων συνεταιρισμών.

Ο συνοπτικός οδηγός που έχετε στα χέρια σας πιστεύουμε ότι αποτελεί ένα χρήσιμο βοήθημα για πολλές γυναίκες που ξεκίνησαν και ενθάρρυνση για ακόμη περισσότερες.

Η Γενική Γραμματέας Ισότητας

Ευγενία Τσουμάνη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (Κ.Ε.Θ.Ι.)
ΕΛΕΝΑΣ ΖΕΝΑΚΟΥ

Αγαπητές φίλες,

η γυναικεία επιχειρηματικότητα διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο τόσο στην αναβάθμιση της θέσης της γυναίκας όσο και στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Η ενίσχυσή της αποτελεί στη σύγχρονη πραγματικότητα βασικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής εξέλιξης.

Είναι γνωστό ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν προβλήματα και συναντούν εμπόδια στην προσπάθειά τους να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά. Η εναρμόνιση των επιχειρηματικών και

των οικογενειακών υποχρεώσεων αποτελεί σίγουρα μια δύσκολη υπόθεση.

Τις περισσότερες φορές, αυτό που λείπει από τις γυναίκες είναι η πληροφόρηση σχετικά με τους υφιστάμενους μηχανισμούς υποστήριξης για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων, αλλά και η αξιοποίηση της εμπειρίας από παρόμοιες προσπάθειες που είχαν καλά αποτελέσματα.

Ο συνοπτικός αυτός Οδηγός έχει ως στόχο να σας δώσει γενικές πληροφορίες και να σας βοηθήσει προκειμένου να σχεδιάσετε και να υλοποιήσετε το εγχείρημά σας.

Το Κ.Ε.Θ.Ι., έχοντας κατανοήσει πλήρως τη σπουδαιότητα της γυναικείας επιχειρηματικότητας, καθώς και τη δύναμη του συνεταιρίζεσθαι, έχει αναπτύξει μια ισχυρή σχέση συνεργασίας με δεκάδες γυναικείους συνεταιρισμούς σε όλη την Ελλάδα και έχει υποστηρίξει με δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες γυναίκες που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά.

Κύριο μέλημά μας είναι να σας ενισχύσουμε για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και να συμβάλλουμε στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος, με τις κατάλληλες υποστηρικτικές συνθήκες, προκειμένου να οδηγηθεί σε επιτυχία η προσπάθειά σας. Για το λόγο αυτό σας καλούμε να μας επισκεφθείτε σε μία από τις οκτώ πόλεις όπου λειτουργούν παραρτήματα του Κ.Ε.Θ.Ι. και να μοιραστείτε μαζί μας τις ανησυχίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε στην προσπάθειά σας να υλοποιήσετε το επιχειρηματικό σας σχέδιο.

Η Πρόεδρος του Δ.Σ. του Κ.Ε.Θ.Ι.

Έλενα Ζενάκου

Ποιες
δυσκολίες
συναντούν
συνήθως
οι γυναίκες
όταν ξεκινούν
μια επιχείρηση;

- Δυσκολία συμφιλίωσης των οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων.
- Περιορισμένη χρηματοδότηση (δυσκολία άντλησης κεφαλαίων για την έναρξη επιχείρησης, υψηλές εγγυήσεις κ.ά.).
- Έλλειψη επιχειρηματικών ευκαιριών.
- Πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες για την εκμετάλλευση σημαντικών ευκαιριών και την αποκόμιση των ωφελειών που παρέχονται από Προγράμματα.

Ποιο είναι το
πρώτο βήμα που
πρέπει να κάνω για
τη δημιουργία της
επιχείρησής μου;

Το πρώτο βήμα που πρέπει να ακολουθήσετε, προκειμένου να επιτύχει η προσπάθειά σας είναι ένας καλός **επιχειρηματικός σχεδιασμός**.

Ο **επιχειρηματικός σχεδιασμός** απαιτεί πρόβλεψη σχετικά με την εξέλιξη του εγχειρήματος και πρέπει να βασίζεται σε σωστές υποθέσεις.

Ποιος είναι
ο σκοπός του
επιχειρηματικού
σχεδίου;

Το **επιχειρηματικό σχέδιο** έχει τους ακόλουθους σκοπούς:

- Καταγραφή στόχων και πιθανών αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Καταγραφή προϋποθέσεων υλοποίησης των παραπάνω στόχων.
- Αποτύπωση της εικόνας της επιχείρησής σας για τα επόμενα χρόνια.
- Διευκόλυνση χρηματοδοτήσεων, μέσα από ένα καλογραμμένο και ευπαρουσίαστο σχέδιο.

Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί τον **άξονα δράσης** σας.

Πότε μια
επιχείρηση
ορίζεται
ως γυναικεία;

Για να θεωρηθεί μια επιχείρηση «γυναικεία», σύμφωνα με τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ), απαιτούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να υπάρχει γυναικεία συμμετοχή σε ποσοστό τουλάχιστον 51% στο κεφάλαιο της επιχείρησης,
- Οι ενέργειες στρατηγικής σκοπιμότητας που αφορούν στην ανάπτυξη της επιχείρησης να λαμβάνονται από την/τις ιδιοκτήτρια/-ες.

Ο ορισμός των συγκεκριμένων προϋποθέσεων καθίσταται απαραίτητος για την «πραγματική» καταγραφή των γυναικείων επιχειρήσεων, καθώς μεγάλος είναι ο αριθμός των επιχειρήσεων, όπου οι συνέταιροι είναι διαφορετικού φύλου ή σε περιπτώσεις οικογενειακών κυρίως επιχειρήσεων η γυναίκα καταγράφεται ως ιδιοκτήτρια για φορολογικούς λόγους, ενώ στην ουσία ο άνδρας λαμβάνει τις αποφάσεις στρατηγικής σημασίας και ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα.

Υπάρχουν φορείς που παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής για την επιχειρηματικότητα;

Πώς πραγματοποιείται η συμβουλευτική για την επιχειρηματικότητα;

Τι βοήθεια μπορεί να μου παρέχει η συμβουλευτική για την επιχειρηματικότητα;

Στη χώρα μας υπάρχουν φορείς στους οποίους μπορείτε να απευθυνθείτε, προκειμένου να βοηθηθείτε για την οργάνωση και ανάπτυξη του εγχειρήματός σας.

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΕΑΔ), τα Κέντρα Επιχειρηματικής Τεχνολογικής Ανάπτυξης, του Υπουργείου Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ), καθώς και άλλοι φορείς, υλοποιούν προγράμματα παροχής συμβουλευτικής για επιχειρηματικότητα.

Για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού σχεδιασμού ακολουθούνται τα γενικώς αποδεκτά, από την οικονομική επιστήμη, βήματα/ενότητες προσαρμοσμένα, βέβαια, στις ανάγκες της ομάδας στόχου γενικότερα και της κάθε συμβουλευόμενης ειδικότερα. Επομένως, κάτι τέτοιο συχνά προϋποθέτει την προσαρμογή των γενικών εργαλείων που έχουν αναπτυχθεί, στις ιδιαίτερες απαιτήσεις και ανάγκες των συμβουλευόμενων.

Η διαδικασία που καλείστε να ακολουθήσετε προκειμένου να ωφεληθείτε από τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, είναι πολύ απλή. Το μόνο που χρειάζεται είναι να έρθετε σε επαφή με τους εν λόγω φορείς για να σας κατευθύνουν.

Η συμβουλευτική για την επιχειρηματικότητα έχει ως στόχο να προσφέρει όλα εκείνα τα εργαλεία που είναι χρήσιμα για το σχεδιασμό της επιχείρησής σας.

Μέσα από μια σειρά διαδοχικών συναντήσεων η συμβουλευόμενη συζητά με το/τη σύμβουλο για τις πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει και τα δεδομένα και συμπεράσματα στα οποία έχει φθάσει με τη χρήση των εργαλείων που της προσφέρονται.

Στο πλαίσιο της συμβουλευτικής παρέχεται εξατομικευμένη στήριξη, με στόχο την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και την υποστήριξη τεχνικών λήψης αποφάσεων.

α. Οδηγίες για την οργάνωση και τη λειτουργία επιχειρήσεων (συμβουλές για ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, για την ίδρυση επιχειρήσεων και συνεταιρισμών ή για την επέκταση ήδη υφιστάμενων δραστηριοτήτων).

β. Υπηρεσίες ανάπτυξης επιχειρήσεων και μάρκετινγκ (υποστήριξη στους τομείς παραγωγής νέων προϊόντων, προβολής και προώθησής τους, καθώς και εξεύρεσης νέων αγορών).

γ. Υπηρεσίες εξεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων (υποστήριξη στη συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδότησης, εθνικά αλλά και κοινοτικά).

Τι είναι συνεταιρισμός;

Συνεταιρισμός είναι η εθελοντική ένωση προσώπων, η οποία έχει ως σκοπό τη βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής τους κατάστασης, καθώς και την αντιμετώπιση των κοινών αναγκών τους με την αμοιβαία βοήθεια όλων των μελών του.

Οι γυναικείοι συνεταιρισμοί δημιουργούνται κυρίως στον αγροτικό χώρο και για τη δημιουργία τους απαιτείται πολύ μικρό κεφάλαιο έναρξης.

Γεωγραφικά οι συνεταιρισμοί εξαπλώνονται σε όλη τη χώρα, όμως δεν έχουμε ομοιόμορφη κατανομή τους ανάμεσα στις διάφορες περιοχές.

Ποια είναι τα κύρια είδη συνεταιρισμών;

Αγροτικοί: Τα μέλη τους είναι αγρότες/-ισσες και οι δραστηριότητες τους συγκεντρώνονται στην παραγωγή και διάθεση αγροτικών προϊόντων.

Αστικοί: Προσφέρουν υπηρεσίες σε καταναλωτικές και προμηθευτικές ομάδες ατόμων, με κύρια δραστηριότητά τους την προαγωγή-προώθηση των κοινών επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους.

Αγροτοβιομηχανικοί: Συγκεντρώνουν τη δραστηριότητά τους, όχι μόνο στην παραγωγή των αγροτικών προϊόντων, αλλά προχωρούν στη βιομηχανοποίησή τους και την εμπορία των αγαθών αυτών.

Ποιες είναι οι βασικές αρχές λειτουργίας ενός συνεταιρισμού;

- Εθελοντική συμμετοχή.
- Δημοκρατική διοίκηση.
- Αυτονομία και ανεξαρτησία.
- Εκπαίδευση και πληροφόρηση.
- Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών.
- Ευθύνη για την κοινότητα.

Ποια οφέλη προκύπτουν από τη δημιουργία και τη λειτουργία γυναικείων συνεταιρισμών σε τοπικό επίπεδο;

- Αποτελούν ένα σοβαρό ενισχυτικό μηχανισμό για την τοπική οικονομία, αφού συντελούν στην αύξηση του οικογενειακού εισοδήματος και τη μείωση της ανεργίας.
- Το σύνολο των συνεταιρισμών ασχολείται με την αξιοποίηση τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων χρησιμοποιώντας πόρους που βρίσκονται στην περιοχή τους.
- Ενισχύεται η θέση των γυναικών στην τοπική κοινωνία.

Ποιοι μπορούν να γίνουν μέλη ενός συνεταιρισμού;

Μέλη ενός συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν πρόσωπα, τα οποία έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού, πληρούν τους όρους του καταστατικού και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του.

Ποιες είναι οι βασικές λειτουργίες ενός συνεταιρισμού;

- Παράγει ένα προϊόν ή μια υπηρεσία, άρα έχει μια **λειτουργία παραγωγής**.
- Πωλεί τα προϊόντα και προμηθεύεται πρώτες ύλες και άλλα υλικά (**εμπορική λειτουργία**).
- Διαχειρίζεται οικονομικούς πόρους.
- Αναπτύσσει και σχεδιάζει τη μελλοντική πορεία του.
- Φροντίζει για τη σωστή διοίκησή του.

Ποια είναι τα όργανα διοίκησης ενός συνεταιρισμού;

Το ανώτατο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση στην οποία μετέχουν όλα τα μέλη του συνεταιρισμού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η διάρκεια της θητείας τους είναι τρία (3) χρόνια.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό, δύναται να αναθέτει σε Γενικό Διευθυντή/-τρια, που μπορεί να μην είναι μέλος του συνεταιρισμού, τη μερική ή ολική άσκηση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

Ποιες είναι οι κύριες λειτουργίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική διοίκηση ενός συνεταιρισμού;

- Προγραμματισμός δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού.
- Οργάνωση και συντονισμός των δραστηριοτήτων.
- Επιλογή, υποκίνηση και διοίκηση των μελών.
- Έλεγχος των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Οι ρόλοι των μελών της διοίκησης είναι σημαντικό να έχουν συμφωνηθεί και να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ικανότητες, δεξιότητες και προτιμήσεις τους.

Το εάν αυτοί οι ρόλοι θα είναι έμμισθοι ή όχι, αυτό εξαρτάται από τις δυνατότητες, τις οποίες έχει κάθε φορά ο συνεταιρισμός.